

Inspirationsmateriale til samarbejde og dialog om børns ferie

Med dette materiale kan I finde inspiration til, hvordan dialoger om børns ferie kan gribes an i pædagogisk praksis. Inspirationsmaterialet består af et refleksionsværktøj til jer som fagpersoner, en plakat, I kan printe, udfylde og hænge op i dagtilbuddet, samt et postkort, I kan dele ud til børn og forældre.

Hvorfor sætte fokus på børns ferie fra dagtilbuddet?

Der findes ikke ét rigtigt svar på, hvor meget og hvilken ferie, børn har behov for. Derfor er det afgørende, at I tager afsæt i det enkelte barns behov, når I taler med barnets forældre om feriebehovet. Det afgørende er at afklare, hvad der er bedst for det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse, og støtte op om det sammen med forældrene.

Intentionen med inspirationsmaterialet er at understøtte, at I tager emnet 'børns ferie' op i jeres dagtilbud og drøfter, hvordan I ønsker at sætte fokus på børns ferie over for forældregruppen.

Materialet har også til formål at gøre forældre til børn i dagtilbuddet opmærksomme på forestående ferieperioder og inspirere til aktiviteter og samvær mellem børn og forældre. I kan fx bruge materialet til at formidle eksempler på aktiviteter, som er i overensstemmelse med den aktuelle børnegrupes behov og interesser og de muligheder, som jeres lokalområde tilbyder.

En kortlægning af omfanget af børns ferie fra 2018 har vist, at knap 7% af børn i dagtilbud holder mindre end tre ugers ferie om året, mens 1,6% slet ikke holder ferie. Med andre ord holder næsten et ud af ti børn meget lidt eller ingen ferie. Samtidig fortæller både pædagogisk personale fra daginstitutioner og dagpleje, at det kan være svært at tale om barnets behov for ferie med forældre i de situationer, hvor barnet vil have glæde af et større afbræk fra dagtilbuddet og øget samvær med forældrene. Mange forældre opfatter ferie som et privat anliggende. Læs mere om kortlægningen på www.emu.dk/omraade/dagtilbud og www.socialstyrelsen.dk

Manglende viden om betydningen af børns ferie

Børn kan, ligesom voksne, have brug for et afbræk fra hverdagen, men der findes ingen faste svar på, hvor meget ferie et barn bør holde fra dagtilbuddet. For de fleste børn vil det være gavnligt at holde ferie med deres forældre. Ferierne kan ofte give barnet mulighed for at få mere koncentreret tid med sine forældre, med plads til nærvær og omsorg. Der kan dog også være en mindre gruppe af børn i udsatte positioner, hvor det kan være mere gavnligt for barnet at fastholde den stabile tilknytning til dagtilbuddet, også henover ferieperioder.

Der findes ingen forskning eller andre former for undersøgelser af, hvordan afholdelsen af ferie påvirker børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Beslægtet litteratur viser, at barnets samvær med forældrene overordnet set har afgørende betydning for barnets trivsel. Nyere studier indikerer derudover, at barnets trivsel ikke kun påvirkes af, hvem forældrene er, og hvilken baggrund de har, men også af hvad forældre foretager sig sammen med børnene. Eksisterende studier viser således, at børns samvær med forældrene er betydningsfuldt, men de forholder sig ikke specifikt til betydningen af ferie.

Kilder:

Halse, J. (2008), Børn og Stress. Dafolo.

Lenchler-Hübertz, Bagger & Jensen (2015), Trivsel i det moderne børneliv. Stress og mestring. Akademisk Forlag.

Niclasen, Lund og Obel (2016), Indsatser der fremmer mental sundhed hos børn og unge. Et systematisk litteraturstudie af internationale undersøgelser. Sundhedsstyrelsen.

Burgess, Stephen R. (2011), "Home literacy environments (HLEs) provided to very young children", i: Early Child Development and Care, 181, 445-462.

Hoff, E. (2006), "How social contexts support and shape language development", i: Developmental Review, 26(1), 55-88.

Faglige refleksioner om børns ferie

Dette refleksionsværktøj indeholder en række spørgsmål, der lægger op til en fælles drøftelse og refleksion over temaet børns ferie. I kan fx bruge spørgsmålene på et personalemøde, eller når I som dagplejere og dagplejepædagog mødes i legestuegruppen. Det kan være en god ide i første omgang at drøfte i personalegruppen, hvilket behov der er i jeres dagtilbud for at sætte fokus på børns ferie. I kan tage udgangspunkt i spørgsmålene herunder, når I skal drøfte og skabe fælles refleksion i personalegruppen eller legestuegruppen.

Sådan kan I bruge refleksionsspørgsmålene:

Brug spørgsmålene som udgangspunkt for en faglig drøftelse med leder og personale, når temaet om børns ferie er relevant at tage op, fx op til en ferieperiode. Benyt dem til at afklare, hvordan I som personalegruppe eller legestuegruppe forholder jer til temaet, og hvad der er den aktuelle børnegrupperes behov. I kan også bruge dem til at overveje, hvordan I vil indgå i dialog med forældre om børns ferie.

Spørgsmålene er opdelt i tre temaer: Først er der lagt op til refleksioner over jeres nuværende praksis i forhold til børns ferie. Dernæst kan I rette fokus på, hvad I lægger vægt på i dialogen med forældre. Sidste tema er de handlinger, I evt. vil sætte i værk.

Forslag til fremgangsmåde:

1. Begynd med at afklare, hvor meget tid I har til rådighed for refleksionen.
2. Den, som står for mødet, læser et spørgsmål op.
3. Tag derefter gerne et halvt til et helt minut, hvor I hver især overvejer spørgsmålet.
4. Åbn derefter op for, at alle mødedeltagere byder ind.
5. Når emnet er ved at være udtømt, går I videre til det næste spørgsmål. Genta derefter processen.

1. Vores praksis i dag

- Hvilken betydning tillægger vi børnenes ferie fra dagtilbuddet?
- Hvad kendetegner vores aktuelle børnegruppe? Er der børn, hvor vi har en fornemmelse af, at de slet ikke eller i begrænset omfang holder ferie fra dagtilbuddet, og som kalder på vores opmærksomhed? Hvad fortæller vores indberetningssystem om deres mængde af ferie?
- Hvordan taler vi i dag med forældrene om, hvad det betyder for deres børn at holde ferie? Giv gerne konkrete eksempler.
- Hvordan inviterer vi forældrene til dialog målrettet deres børns behov for ferie?

2. Vores tilgang til dialog med forældre

- Hvilke faglige overvejelser ligger bag vores vurderinger af barnets behov for ferie?
- Hvordan ønsker vi at indgå i dialog med forældre i de tilfælde, hvor det er relevant? Fx:
 - Hvem tager dialogen - pædagog/dagplejer eller leder/dagplejepædagog?
 - Hvornår er det passende at tale med forældre om barnets ferie?
 - Hvordan skal rammerne om dialogen være? Fx en uformel snak i garderoben eller et mere formelt møde på kontoret?
- Hvad kendetegner en god dialog med forældre?
 - Hvordan understøtter vi, at dialogen om barnets ferie tager udgangspunkt i barnets behov?
 - Hvordan har vi opmærksomhed på, at dialogen inddrager forældrenes perspektiver?

3. Handlinger i vores praksis

- Hvilke handlinger vil vi konkret udføre i den kommende tid for at sætte fokus på børns ferie i forældregruppen / forældresamarbejdet?
- Hvordan vil vi bruge inspirationsmaterialet? (se materialet på www.emu.dk/omraade/dagtilbud.)
- Hvad er ledelsens opgave i forhold til at støtte gode dialoger med forældrene?
- Hvad er det pædagogiske personales opgave?
- Hvornår og hvordan følger vi op på vores erfaringer med at sætte fokus på børns ferie i samarbejdet med forældrene?

Inspirationsmaterialet lægger op til dialog med forældregruppen

Inspirationsmaterialet indeholder en plakat og et postkort, der er udarbejdet som et aktivitetsunderstøttende materiale, der kan benyttes i det pædagogiske arbejde med børnegruppen i dagtilbuddet og i samarbejdet med forældrene.

Plakaten har ikke et fast indhold, men er en ramme, som I selv kan præge og fylde indhold i. I kan fx udfylde materialet ud fra,

hvilket fokus I har i de pædagogiske læreplanstemaer, børnenes bearbejdning af oplevelser i dagtilbuddet eller samtaler med børnene om ferie. Efterfølgende kan I sammen med børnene tale med forældrene om, hvorfor og hvordan I har udfyldt plakaten. På den måde får I en anledning til at tale med forældre om barnets ferie med udgangspunkt i barnets perspektiv og i tæt kobling til det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Plakaten kan I benytte i det pædagogiske arbejde med børnegruppen. Plakaten kan udfyldes med udgangspunkt i fx forskellige læreplanstemaer og børnenes bearbejdning af oplevelser i dagtilbuddet samt dialog med børnene om ferie.

- Plakaten hænges op i dagtilbuddet og kan understøtte dialogen med forældre, når I sammen med barnet fortæller forældrene om, hvorfor og hvordan I har udfyldt plakaten. Plakaten kan derved blive en positiv og naturlig anledning til at indgå i dialog om ferie med udgangspunkt i barnets perspektiv.
- Print plakaten i A3-størrelse Der er gjort plads på plakaten til, at I som dagtilbud kan udfylde den sammen med børnene. Formålet er at lade børnenes aktiviteter i dagtilbuddet inspirere til aktiviteter med forældrene i ferien.
- Udfyld plakaten – fx med udgangspunkt i et læreplanstema eller de aktiviteter, I laver med børnene frem mod ferien.
- Find papir, saks, farver, billeder og årstidsbestemt pynt frem, og lad børnenes fantasi være med til at bestemme, hvad der skal med på plakaten.

Postkortet kan I printe og dele ud til alle børn og forældre. Der er plads på bagsiden til, at børn i samvær med deres forældre kan tegne eller beskrive, hvad de har lavet i deres ferie.

- Print postkortet i et antal, der svarer til jeres børnegruppe, og del det ud til alle børn og forældre, så de kan tage det med hjem.
- På bagsiden kan forældre og børn i samarbejde beskrive – med tekst eller som en tegning – hvad barnet har lavet i ferien.
- Børnene kan sende postkortet til én, de kan lide – eller de kan tage det med tilbage til dagtilbuddet, når ferien er slut, så forældre og børns beskrivelser kan danne grundlag for dialoger med børnegruppen om, hvad de har lavet i ferien.
- Tag en snak med børnene: Har de sendt postkortet? Hvem har de sendt det til? Hvad fortalte de på det?
- Det er vigtigt at I som pædagogisk personale er opmærksomme på at tilrettelægge dialogen med børnegruppen således, at de børn, der ikke har tegnet eller skrevet på postkortet sammen med sine forældre, inddrages i snakken om, hvad de har lavet i ferien, på lige fod med de børn, der har.

